

Metelice

A. S. Puškin

Koně letí, praští sních,
lítá pod kopyty...
Osaměle kostelík
stojí z dřeva sbitý.

Metelice náhle tu,
v chomáčích sních padá:
v černých křídél třepotu
zakrákorá vrána:
neštěstí ten volá hlas!
Koně mokrou hřívou
zatřesou a letí zas
kolem dálkou bílou...

Žukovskij

Koncem roku 1811, v památné nám době, žil na svém statku Něnaradově dobrý Gavrila Gavrilovič R***. Byl znám po celém okolí svou pohostinností a dobromyslností; jeho sousedé každou chvíli k němu jezdili najíst se, napít, zahrát si v boston o pětikopejkové sázky s jeho ženou a někteří proto, aby se podívali na jejich dcerku Marju Gavrilovnu, urostlé bledé sedmnáctileté děvče. Byla pokládána za bohatou nevěstu a mnozí ji předem určovali pro sebe nebo pro své syny.

Marja Gavrilovna byla vychována francouzskými romány, a v důsledku toho byla zamilována. Vyvoleným jejího srdce byl chudý armádní praporčík, který trávil dovolenou ve své vesnici. Mladý muž hořel ovšem stejnou vášní, a rodičové jeho milované, pozorujíce jejich vzájemnou náklonnost, zakázali dceři na něho i myslit a jednali s ním hůř než s vysloužilým písaříčkem.

Naši milenci si dopisovali a denně se vídali o samotě v sosnovém háji anebo u staré kapličky. Tam se druh druhu zapřísáhli věčnou láskou, tam si stěžovali na osud, tam také strojili různé plány. Korespondence a hovory je tak přivedly (jak je zcela přirozeno) k těmto úvahám: nemůžeme-li druh bez druhu dýchat a vůle krutých rodičů našemu štěstí brání, nemůžeme se obejít bez ní? Tato šťastná myšlenka napadla ovšem nejdříve mladého muže a velmi se arci zalíbila romantické fantazii Marji Gavrilovny.

Přišla zima a zamezila jejich schůzky; tím živěji pokračovala korespondence. Vladimír Nikolajevič ji v každém psaní prosil, aby se mu oddala, tajně si ho vzala, aby se na nějakou dobu skryli a pak aby se vrhli k nohám rodičů, kteří zajisté budou nakonec dojati heroickou stálostí a neštěstím milenců a zcela jistě jim řeknou: Děti! Pojdte do naší náruče!

Marja Gavrilovna dlouho váhala; množství plánů na útěk zavrhli. Konečně dala svůj souhlas. Určený den neměla večeřet, měla se vzdálit do svého pokoje pod záminkou bolení hlavy. Její děvče bylo zasvěceno do spiknutí; obě dvě měly sestoupit do zahrady zadními dveřmi, za zahradou najít připravené saně, posadit se do nich a jet do vesnice Zadrina, vzdálené pět verst od Něnaradova, a to přímo do kostela, kde je už Vladimír měl očekávat.

Před rozhodným dnem nespala Marja Gavrilovna celou noc; skládala, balila prádlo i šaty, napsala dlouhé psaní jedné cituplné slečince, své

kamarádce, druhé svým rodičům. Loučila se s nimi velmi dojemnými slovy, omlouvala svůj přestupek nepřekonatelnou silou vášně a končila tím, že za nejblaženější chvíli svého života bude pokládat onu, kdy jí bude dovoleno vrhnout se k nohám jejích nejdražších rodičů. Když byla zapečetěna obě psaní tulským pečetítkem, na němž byla dvě planoucí srdce s příslušným textem, vrhla se před samým úsvitem na ložě a zdřímla; ale i pak ji probouzely strašné sny. Hned se jí zdálo, že ji ve chvíli, kdy sedá do saní, aby jela na svatbu, otec zastavuje, vleče strašlivě rychle po sněhu a vrhá do temného bezedného sklepení... a ona letí střemhlav se srdcem nevýslovně se svírajícím; hned viděla Vladimíra ležícího na trávě, bledého, krví zkropeného. Umíraje, úpěnlivě ji prosil dojímavým hlasem, aby si pospíšila se svatbou... A jiná nesmyslná, ošklivá vidění se míhala před ní – jedno za druhým. Konečně vstala bledší než obvykle a s opravdovým bolením hlavy. Otec i matka zpozorovali její rozechvění; jejich něžná starostlivost a neustálé otázky: „Co je ti, Mášo? Nejsi nemocna, Mášo?“ rozdíraly jí srdce. Snažila se je uklidnit, tvářit se vesele, a nedokázala to. Nadešel večer.

Myšlenka, že tráví poslední den prostřed své rodiny, jí trýznila srdce. Byla polomrtvá; tajně se loučila se všemi osobami, se všemi věcmi, které ji obklopovaly. Podali večeři; srdce jí začalo silně tlouci. Třesoucím se hlasem prohlásila, že nemá na večeři chuť, a začala se loučit s otcem a matkou. Políbili ji a jako obvykle jí požehnali; div se nedala do pláče. Když přišla do svého pokoje, vrhla se do křesla a slzy jí zalily. Děvče jí domlouvalo, aby se uklidnila a nabyla zas ducha. Všechno bylo připraveno. Za půl hodiny měla Máša navždy opustit rodný dům, svůj pokoj, tichý dívčí život... Venku byla metelice; vítr vyl, okenice se chvěly a klepaly; vše se jí zdálo být hrozbou a zlým znamením. Všechno v domě brzy ztichlo a usnulo. Máša se zabalila do šálu, oblékla teplý kabát s kapucí, vzala do ruky svou truhličku a vyšla na zadní zápraží. Služka

nesla za ní dva uzly. Sestoupily do zahrady. Metelice neumlkala; vítr dul proti nim, jako by se snažil mladou zločinku zastavit. S námahou došly na konec zahrady. Na silnici je čekaly saně. Promrzlí koně nepostáli na místě; Vladimírův kočí se procházel před ojí a krotil bujnost koní. Pomohl slečně i jejímu děvčeti do saní, uložil uzly a truhlici, vzal do ruky opratě a koně se rozletěli. Poručíme slečnu do ochrany osudu a umění kočího Těřešky a obrátíme se k našemu mladému milenci.

Vladimír celý den jezdil. Dopoledne byl u žadrinského kněze; stěží se s ním dohodl; potom jel hledat svědky mezi sousedními statkáři. První, k němuž přišel, čtyřicetiletý penzionovaný kornet Dravin, ochotně souhlasil. Ta příhoda, ujišťoval, mu připomíná dřívější doby a husarské kousky. Přemluvil Vladimíra, aby u něho zůstal na oběd, a ujistil ho, že o druhé dva svědky nebude nouze. Opravdu, hned po obědě přišel geometr Šmit s kníry a ostruhami a syn újezdního policejního kapitána, šestnáctiletý mladíček, který nedávno vstoupil do hulánského pluku. Oba nejenom že přijali návrh Vladimírův, ale dokonce se mu zapřísáhli, že jsou hotovi obětovat pro něho život. Vladimír je nadšeně objal a jel domů přichystat se.

Už dávno se smrákalo. Vypravil spolehlivého Těřešku se svou trojkou do Něnaradova a dal mu podrobný, obšírný rozkaz, pak poručil, aby pro něho zapřáhl malinké saně s jedním koněm, a sám bez kočího se vypravil do Žadrina, kam měla za dvě hodiny přijet i Marja Gavrillovna. Cestu znal a nebylo tam dál než dvacet minut.

Sotva však Vladimír vyjel za humna, do polí, zdvihl se vítr a nastala taková metelice, že neviděl na krok. Za chvíli byla cesta zaváta; okolí zmizelo v kalné a nažloutlé mlze, jíž poletovaly bílé chomáče sněhu; obloha se slila se zemí. Vladimír se octl v širém poli a marně se snažil dostat znovu na cestu; kůň šel nazdařbůh a co chvíli buď vjel do závěje,

nebo se propadl do jámy; saně se každou chvílí převrhly. – Vladimír se jen snažil, aby neztratil směr. Ale zdálo se mu, že už minulo více než půl hodiny a on že stále ještě nepřijíždí do žadrinského háje. Minulo dalších deset minut; háj nebylo stále vidět. Vladimír jel po poli prorytém hlubokými stržemi. Metelice neuléhala, nebe se nejasnilo. Kůň začínal být unaven a pot se z něho jen lil, přestože byl každou chvílí po břicho ve sněhu.

Konečně Vladimír shledal, že nejede správně. Zastavil se; začal přemýšlet, vzpomínat, uvažovat a posléze přišel k názoru, že měl jet vpravo. Jel vpravo. Kůň sotva šel. Byli už na cestě více než hodinu. Žadrino muselo být blízko. Ale jel, jel a pole nemělo konce. Všude závěje a strže; saně se každou chvílí převrhly, každou chvílí je zdvíhal. Čas míjel; Vladimír se chvěl rozčilením.

Konečně se stranou cosi začernalo. Vladimír tam zamířil. Když se přiblížil, spatřil háj. Sláva bohu, pomyslně si, teď je to blízko. Jel kolem háje, doufaje, že přijde co nevidět na známou cestu nebo objede háj kolem dokola; Žadrino bylo hned za ním. Cestu brzy našel a vjel do tmy stromů, obnažených zimou. Tam vítr nemohl řídit; cesta nebyla zaváta; kůň nabyl sil a Vladimír se uklidnil.

Ale jel, jel, a Žadrina neviděl; háj neměl konce. Vladimír s hrůzou shledal, že zajel do neznámého lesa. Zmocnilo se ho zoufalství. Prásk do koně; ubohé zvíře chtělo klusat, ale brzy polevil a za čtvrt hodiny šlo krokem přes veškeré úsilí nešťastného Vladimíra.

Pomaloučku začaly stromy řídnout a Vladimír vyjel z lesa; Žadrina neviděl. Bylo asi kolem půlnoci. Slzy mu vytryskly z očí; jel nazdařbůh. Nepohoda utichla, mraky se rozprchly, před ním ležela rovina vystlaná bílým vlnitým kobercem. Noc byla dost jasná. Spatřil nedaleko vesničku asi o čtyřech nebo pěti staveních. Vladimír k ní zajel. U první chalupy

vyskočil ze saní, přiběhl k oknu a zaklepal. Za několik minut se zdvihla dřevěná okenice a stařec vysunul šedivou svou bradu.

„Co chcete?“ – „Je daleko do Žadrina?“ – „Jestli je daleko do Žadrina?“ – „Ano, ano! Daleko?“ – „Ne; asi deset verst.“ Při té odpovědi si Vladimír vjel rukou do vlasů a zůstal bez pohnutí jako člověk odsouzený na smrt.

„A odkud ty jsi?“ pokračoval stařec. Vladimíru se nechtělo odpovídat na otázky. „Můžeš, starý,“ řekl, „sehnat koně do Žadrina?“ – „Kdepak u nás koně,“ odpověděl sedlák. „A nemohl bych od tebe dostat aspoň průvodce? Zaplatím, co bude chtít.“ – „Počkej,“ řekl stařec, pouštěje okenici, „pošlu ti syna; ten tě doprovodí.“ Vladimír čekal. Ale neminula ani minuta a začal opět klepat. Okenice se zdvihla, brada se ukázala. „Co chceš?“ – „Co tvůj syn?“ – „Hned přijde, obouvá se. Ale tys promrzl? Pojď se ohřát!“ – „Děkuji, pošli mi honem syna.“

Vrata zaskřípala; vyšel mládenec s dubovou holí a šel vpředu, hned ukazuje, hned hledaje cestu, zavátou sněhovými závějemi. „Kolik je hodin?“ zeptal se ho Vladimír. „Brzy už bude svítat,“ odpověděl mladý sedlák. Vladimír nepronesl už ani slova.

Kohouti kokrhali a bylo už světlo, když dojeli do Žadrina. Kostel byl zavřen. Vladimír zaplatil průvodci a jel na kněžův dvůr. Na dvoře jeho trojka nestála. Jaká zpráva ho očekávala! | Ale vraťme se k dobré rodině něnaradovského statkáře a podívejme se, co se děje u nich.

Nic.

Staří se probudili a vstoupili do salónu. Gavrila Gavrilovič v noční čepičce a flanelové kazajce, Praskovja Petrovna ve vatovaném županu. Přinesli samovar a Gavrila Gavrilovič poslal děvče k Marje Gavrilovně s dotazem, jak jí je a jak strávila noc. Děvče se vrátilo se zprávou, že

slečna spala špatně, ale že je jí teď líp a že přijde hned do salónu. Dveře se vskutku otevřely a Marja Gavrilovna pozdravila tatínka a maminku.

„Co tvá hlava, Mášo?“ zeptal se Gavrila Gavrilovič. „Je mi líp, tatínku,“ odpověděla Máša. „Přiotrávil tě asi včera kouř z kamen,“ řekla Praskovja Petrovna. „Možná, maminko,“ odpověděla Máša.

Den minul šťastně, ale v noci se Máša rozstonala. Poslali do města pro lékaře. Přijel navečer a zastihl nemocnou v blouznění. Dostavila se silná horečka a ubohá nemocná byla dvě neděle mezi životem a smrtí.

V domě o chystaném útěku nikdo nevěděl. Psaní, napsaná den předtím, byla spálena; její služebná nikomu nic neřekla, bojíc se hněvu pánů. Kněz, penzionovaný kornet, oknírovaný geometr a maličký hulán byli tiše, a ne nadarmo. Kočí Těřeška nemluvil nikdy nic zbytečného, ani v opici. A tak bylo tajemství uchováno víc než půltuctem spiklenců. Ale Marja Gavrilovna sama v neustálém blouznění své tajemství vypověděla. Její slova byla však tak nesouvislá a nesrozumitelná, že matka, která se od její postele nehýbala, mohla z nich vystihnout jen tolik, že její dcera byla na smrt zamilována do Vladimíra Nikolajeviče a že příčinou její nemoci je patrně láska. Poradila se se svým mužem a několika sousedy a všichni nakonec jednomyslně rozhodli, že to je patrně osudem Marji Gavrilovny, že osudu ani na koni neujedeš, že chudoba není hřích, že člověk nežije s bohatstvím, ale s člověkem, a podobně. Mravoučná přísloví bývají kupodivu prospěšná v takových případech, kdy můžeme sami od sebe k svému ospravedlnění jen máloco vymyslet.

Mezitím se slečna začala uzdravovat. Vladimíra nebylo už dávno v domě Gavrily Gavriloviče vidět. Byl přestrašen tím, jak ho obvykle přijímali. Usnesli se poslat k němu a ohlásit mu neočekávané štěstí: souhlas k sňatku. Ale jaký byl úžas něnaradovských statkářů, když v odpověď

na své písemné pozvání dostali od něho pološílené psaní! Prohlašoval jim, že jeho noha

nikdy nepřestoupí jejich práh, a prosil, aby zapomněli na nešťastníka, jemuž zbývá jediná naděje: naděje na smrt. Za několik dní se dozvěděli, že Vladimír odjel k armádě. To bylo v roce 1812.

Dlouho to nesměli uzdravující se Máše říci. Ta Vladimíra nikdy ani slovem nepřipomínala. Za několik měsíců, když našla jeho jméno v seznamu těch, kdo se vyznamenali a byli těžce raněni u Borodina, upadla do mdlob, a báli se, aby se jí nevrátila horečka. Ale mdloba neměla bohudík následků.

Navštívil ji jiný zármutek. Gavrila Gavrilovič zesnul a zanechal jí veškeré jmění. Ale dědictví ji netěšilo; truchlila upřímně s ubohou Praskovjou Petrovnou, zaklínala se, že se s ní nikdy nerozloučí; obě opustily Něnaradovo, místo smutných vzpomínek, a odjely na ***ský statek.

I tam se točili ženiši kolem milé a bohaté nevěsty; neposkytovala však nikomu nejmenší naděje. Matka jí mnohdy domlouvala, aby si vybrala manžela; ale Marja Gavrilovna kroutila hlavou a stávala se zádumčivou. Vladimíra už nebylo; umřel v Moskvě den před vstupem Francouzů. Památka na něho byla pro Mášu posvátnou; schovávala aspoň všechno, co jí ho připomínalo. Knihy, které kdysi přečetl, jeho kresby, noty a verše, které pro ni přepisoval. Sousedé, když se všechno dozvěděli, divili se její stálosti a zvědavě čekali hrdinu, který bude konečně triumfovat nad smutnou věrností této panenské Artemisie.

Mezitím se vojna slavně skončila. Pluky se vracely z ciziny. Lid jim vybíhal vstříc. Kapely hrály písničky přinesené z války: Vive Henri Quatre, tyrolské valčíky a árie z Joconda. Důstojníci, kteří odešli na tažení téměř jako výrostci, vraceli se ověšeni řády a zmužnělí

ve válečném vzduchu. Vojáci vesele mezi sebou hovořili, vplétající do řeči každou chvíli slova německá a francouzská. Nezapomenutelná doba! Doba slávy a nadšení! Jak prudce bilo ruské srdce při slově otčina! Jak sladké byly slzy při shledání! S jakou jednomyslností jsme spojovali city národní hrdosti s láskou k panovníkovi! A pro něho, jaká to byla chvíle!

Ženy, ruské ženy si tenkrát nebyly podobny. Jejich obvyklý chlad zmizel. Jejich nadšení bylo opravdu opojné, když vítají vítěze křičely: hurá!

A čepečky lítaly vzduchem.

Kdo z tehdejších důstojníků nepřizná, že je ruské ženě zavázán největší, nejdrahocennější odměnou?

V této nádherné době žila Marja Gavrilovna s matkou v ***ské gubernii a neviděla, jak obě hlavní města oslavovala návrat vojsk. Ale v újezdech a vesnicích bylo všeobecné nadšení snad ještě větší. Důstojník tam slavil pravé triumfy a milovník ve fraku měl vedle něho špatnou pozici.

Řekli jsme už, že přes svůj chlad byla Marja Gavrilovna stále jako dřív obklopena titeli. Ale všichni musili ustoupit, když se v jejich zámku objevil raněný husarský plukovník Burmin, s Jiřím v knoflíkové dírce, interesantně bledý, jak říkaly tamější slečny. Bylo mu asi šestadvacet roků.

Přijel na dovolenou na své statky, které byly v sousedství vesnice Marji Gavrilovny. Marja Gavrilovna ho přede všemi vyznamenávala. V jeho přítomnosti obvyklá její zádumčivost mizela. Nebylo lze říci, že s ním koketuje; ale básník, pozoruje její chování, by řekl:

Se amor non è, che dunque?¹

Burmin byl opravdu velmi milý mladý muž. Měl právě to, co se ženám líbí: smysl pro to, co se sluší, pozorný takt bez jakékoliv náročnosti a bezstarostnou ironii. Jeho chování k Marje Gavrilovně bylo prosté a volné; ale ať řekla neb dělala co chtěla, jeho duše a zraky stopovaly jen ji. Zdálo se, že je tichých a skromných mravů, ale fáma ujišťovala, že byl kdysi strašným zbujníkem, což mu však neškodilo v očích Marji Gavrilovny, která (jako všechny mladé dámy vůbec) ráda promíjela nevázanosti ukazující smělost a ohnivost povahy.

Nejvíce však... (více než něžnosti, více než příjemný hovor, více než interesantní bledost, více než zavázaná ruka) nejvíce však její fantazii a zvědavost dráždilo mlčení mladého husara. Nemohla se mýlit v tom, že se mu líbí; pravděpodobně i on při svém rozumu a zkušenosti mohl už vypořádat, že ho vyznamenává; jak to, že ho nevidí dosud u svých nohou a neslyší jeho vyznání? Co ho zdržuje? Plachost, hrdost nebo koketérie Istivého dobyvatele srdcí? To jí bylo záhadou. Když se byla o tom hodně napřemýšlela, usoudila, že jedinou příčinou jeho chování je plachost, a umínila si povzbudit ho větší pozorností a podle okolností i něžností. Připravovala zcela netušené rozuzlení a netrpělivě očekávala chvíli romantického vyznání. Tajemství, ať už jakéhokoliv druhu, ženské srdce vždy trápí. Její válečné akce měly kýžený úspěch; Burmin aspoň upadl do takové zádumčivosti a jeho černé oči lpěly na Marje Gavrilovně s takovým ohněm, že rozhodná chvíle byla, jak se zdálo, už blízka.

¹ *Není-li to láska, co to je?*

Sousedé mluvili o svatbě jako o věci už hotové a dobrá Praskovja Petrovna měla radost, že si její dcera konečně našla vhodného ženicha.

Stařenka jednou seděla sama v salóň, vykládajíc si grande patience, když Burmin vstoupil do pokoje a ihned se ptal po Marje Gavrilovně. „Je na zahradě,“ odpověděla stařenka, „jděte k ní, budu vás tady očekávat.“ Burmin odešel a stařenka se pokřižovala a pomyslíla si: Snad to dnes skončí!

Burmin našel Marju Gavrilovnu u rybníka pod vrbou s knihou v rukou, jako opravdovou hrdinku románu. Marja Gavrilovna po prvních otázkách přestala schválně udržovat hovor, zesilujíc tak vzájemné rozpaky, jichž bylo možno se zbavit jen náhlým a rozhodným vysvětlením. Tak se také stalo: Burmin, cítě obtížnost své situace, prohlásil, že už dávno hledal příležitost odhalit jí své srdce, a žádal o chvíli pozornosti. Marja Gavrilovna na znamení souhlasu zavřela knihu a sklopila oči.

„Mám vás rád,“ řekl Burmin, „mám vás vášnivě rád...“ (Marja Gavrilovna se začervenala a sklonila hlavu ještě níž.) „Jednal jsem neopatrně, poddávaje se milému zvyku, zvyku denně vás vidět a slyšet...“ (Marja Gavrilovna si vzpomněla na první dopis Saint-Preuxův.) „Teď už je pozdě bojovat proti svému osudu; vzpomínka na vás, na váš milý, neporovnatelný obraz bude ode dneška mukou i radostí mého života; ale zbývá mi ještě těžká povinnost odhalit vám strašné tajemství a položit mezi nás nepřekročitelnou hráz...“ – „Byla tu vždy,“ přerušila ho živě Marja Gavrilovna, „já nemohla nikdy být vaší ženou...“

– „Vím,“ odpověděl jí tiše, „vím, že jste jednou milovala, ale smrt a tři léta smutku... Dobrá, milá Marjo Gavrilovno! Nesnažte se zbavit mne poslední útěchy. Myšlenka, že byste souhlasila založit mé štěstí, kdyby... mlčte, proboha, mlčte. Mučíte mne. Ano, vím, cítím, že byste byla mou, ale – já, tvor nejnešťastnější... já jsem ženat!“

Marja Gavrilovna se na něho udiveně podívala. „Jsem ženat,“ pokračoval Burmin, „jsem už čtvrtý rok ženat a nevím, kdo je má žena, ani kde je, ani zda se s ní kdy shledám!“

„Co to říkáte?“ vykřikla Marja Gavrilovna, „jak je to divné! Pokračujte; potom vám řeknu... ale pokračujte, pro milosrdenství boží.“

„Začátkem roku 1812,“ řekl Burmin, „spěchal jsem do Vilna, kde byl můj pluk. Když jsem jednou pozdě večer přijel na stanici, chtěl jsem poručit, aby co nejdříve přepřáhli koně, když se náhle zdvihla strašná metelice a dozorce i vozkové mi radili, abych počkal. Poslechl jsem, ale zmocnil se mne nepochopitelný neklid; zdálo se mi, jako by mne někdo postrkoval. Mezitím se metelice neuklidňovala; nevydržel jsem, rozkázal jsem znovu, aby zapřáhli, a jel jsem rovnou do bouřky. Vozku napadlo jet řekou, což nám mělo zkrátit cestu o tři versty. Břehy byly zaváty; vozka minul ono místo, kde jsme měli vyjet na cestu, a tak jsme se octli v neznámém kraji. Bouřka řádila s prudkostí stále stejnou; spatřil jsem světélko a poručil jsem jet tam. Přijeli jsme do vesnice; v dřevěném kostele bylo světlo. Kostel byl otevřen, za zdí stálo několik saní; před vchodem postávali lidé.

„Sem, sem!“ vykřiklo několik hlasů. Poručil jsem vozkovi, aby tam jel. „Prosím tě, kde ses zdržel?“ řekl mi kdosi, „nevěsta je v mdlobách; kněz neví, co má dělat; chystali jsme se jet zpátky. Vylez honem!“ Vyskočil jsem mlčky ze saní a vstoupil do kostela slabě osvětleného dvěma nebo třemi svíčkami. Děvče sedělo na lavici v temném koutě kostela; jiná jí třela spánky. „Sláva bohu,“ řeklo druhé děvče, „přijel jste v poslední chvíli. Slečnu jste div neutrápil.“ Starý kněz přistoupil ke mně s otázkou: „Poručíte začít?“ – „Začněte, začněte, otče!“ odpověděl jsem roztržitě. Děvče zdvihli. Zdálo se mi, že není ošklivá... Nepochopitelná, neodpustitelná lehkomyšlnost... stanul jsem vedle ní před oltářem; kněz spěchal. Tři muži a služebná podpírali nevěstu a obírali se jen jí. Oddali

nás. ‚Polibte se,‘ řekli nám. Má žena obrátila ke mně svou bledou tvář. Chtěl jsem ji už políbit... Ona vykřikla: ‚Ach, to není on! To není on!‘ a skácela se v bezvědomí. Svědci vyvalili na mne polekané oči. Obrátil jsem se, vyšel bez jakýchkoliv překážek z kostela, skočil jsem do vozu a vykřikl: ‚Jeď!‘

‚Panebože!‘ zvolala Marja Gavrilovna, ‚a vy nevíte, co se stalo s vaší ubohou ženou?‘

‚Nevím,‘ odpověděl Burmin, ‚nevím, jak se jmenuje vesnice, kde jsem se oženil; nepamatuji se, z které stanice jsem vyjel. V oné době jsem přikládal svému zločinnému kousku tak málo důležitosti, že jsem usnul, když jsem odjel z kostela, a vzbudil se druhého dne ráno až na třetí stanici. Sluha, který byl tenkrát se mnou, umřel na tažení, takže nemám naděje vyhledat tu, s níž jsem ztropil tak krutý žert a která je teď tak krutě pomstěna!‘

‚Panebože, panebože!‘ řekla Marja Gavrilovna a chytila ho za ruku. ‚Tak to jste byl vy! A vy mne nepoznáváte?‘ Burmin zbledl... a vrhl se jí k nohám...